

POROČILO SKUPINE STROKOVNJAKOV

Akreditacija študijskega programa

Visoka šola za poslovne vede

Visokošolski strokovni študijski program Management

Doc. dr. Armand Faganel
Prof. dr. Marli Gonan Božac
Katja Hodošček

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

KONČNO POROČILO O AKREDITACIJI ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA

Vlagatelj/i in predlagatelj/i: Visoka šola za poslovne vede

Študijski program: Visokošolski strokovni študijski program prve stopnje »Management«

Skupina strokovnjakov:

Predsednik	Armand Faganel, Univerza na Primorskem
članica	Marli Gonan Božac, Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
članica	Katja Hodošček, študentka

Datum oddaje akreditacijskega poročila agenciji: 20.5.2019

Podpis predsednika skupine strokovnjakov: Armand Faganel

UVOD

Skupina strokovnjakov je sklep o imenovanju in gradivo za presojo prejela 27.6.2018. Skupina strokovnjakov je vsebinsko uskladila strokovno mnenje in pripravila skupno poročilo o izpolnjevanju meril za akreditacijo študijskega programa.

Svet NAKVISa je na 129. seji dne 21. 6. 2018 imenoval skupino strokovnjakov za pripravo skupnega poročila o izpolnjevanju meril za akreditacijo visokošolskega študijskega programa »Management« Visoke šole za poslovne vede. Po prejemu odločbe in seznanitvi z gradivi se je skupina strokovnjakov odločila glede načina dela. V GoogleDocs je bil postavljen obrazec poročila, kamor so strokovnjaki vpisovali svoje ugotovitve in ga sproti dopolnjevali. Pri svojem delu so uporabljali materiale iz vloge, prilog ter javno dostopnih informacij. O odprtih vprašanjih so se dogovarjali in usklajevali tudi preko elektronske pošte. Pri presojanju so upoštevali zakonska določila ter merila s posameznih področij, ob tem so ravnali strokovno, nepristransko in zakonito. Po zaključenem pregledovanju ter podrobni analizi dostopnih podatkov so strokovnjaki uskladili ter potrdili skupno poročilo in ga dne 17. 9. 2018 poslali na NAKVIS. Skupina strokovnjakov je nato s strani NAKVISa 23. 4. 2019 dobila posredovane pripombe na končno poročilo vlagatelja (vključno s pritožbo na odločitev sveta NAKVIS, na katero se vlagatelj sklicuje v posredovanih pripombah). Vsebino naknadne dopolnitve vlagatelja in popravljeni predmetnik je skupina preučila, ponovno pretehtala dostopne materiale in svoje odločitve ter 20. 5. 2019 oddala končno poročilo.

(35. člen meril: Skupina strokovnjakov pripravi skupno poročilo po področjih presoje in standardih kakovosti, določenih v merilih za akreditacijo študijskega programa, in sicer na podlagi vloge s prilogami, druge zahtevane dokumentacije in ogleda prostorov, kadar je to potrebno zaradi popolne ugotovitve dejanskega stanja.

Agencija pošlje akreditacijsko poročilo vlagatelju, ki lahko nanj da svoje pripombe v enem mesecu od njegovega prejema. Če vlagatelj v tem roku pripomb na poročilo ne da, to postane končno. Če pripombe da, skupina strokovnjakov v enem mesecu od njihovega prejema pripravi končno akreditacijsko poročilo, v katerem se opredeli do vseh pripomb.)

UGOTOVLJENO DEJANSKO STANJE IN NJEGOVA PRESOJA

SESTAVA IN VSEBINA ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA

1. standard: Študijski program po sestavi in vsebini študentom ponuja celovito znanje ter jim omogoča doseči postavljene cilje in načrtovane kompetence oziroma učne izide.

Konsistentnost in vsebinska povezanost posameznih predmetov in učnih načrtov ter študijskega programa kot celote:

a) konsistentnost in vsebinska povezanost posameznih predmetov in učnih načrtov ter študijskega programa kot celote:

Visokošolski program Management s svojo strukturo omogoča delno uresničevanje postavljenih ciljev in načrtovanih učnih izidov. Predlagatelj v vlogi zapiše, da je primerljiv s programi uglednih tujih visokošolskih ustanov. V odgovoru na poročilo strokovnjakov beremo, da primerljivost po novih merilih ni več obvezna. Strokovnjaki je niso zahtevali in je ne zahtevajo, saj razumejo tudi potrebo po diferenciranju; predlagatelj je sam izpostavil v vlogi, da je primerljiv. Kljub temu predlagatelj v odgovoru našteje nekaj sorodnih programov, vsaj po nazivu. Težava, ki jo vidijo strokovnjaki je, da naj bi program usposabljal študente za poklic managerja, vendar v predmetniku manjkajo določene vsebine, ki so po našem mnenju nujne za strokovno usposobljenega diplomanta managementa.

Program temelji na strokovnem usposabljanju študentov za delo v različnih tipih organizacij, od profitnih do neprofitnih. Po svojem bistvu je program praktično naravnano z namenom pripraviti diplomanta za takojšnjo zaposlitev. Predlagatelj poudarja, da je namen presojanega programa dati nekaj več praktično uporabnih znanj, kot jih dobijo študenti v programih bolj teoretično usmerjenih javnih visokih šol. Omogoča pridobivanje omejenega nabora osnovnih kompetenc; v predlaganem študijskem programu so zajete le nekatere (ne vse) poslovne funkcije. Diplomant naj bi pridobil veliko »mehkejših« kompetenc, vendar pa mora manager delovati v poslovnem okolju, ki ga mora razumeti, analizirati, tudi ustrezno ukrepati. Lepo je, da zna komunicirati, vendar pa bi bilo dobro če bi spoznal tudi osnove makro, mikro ekonomike. Poleg tega v programu ni predmetov kot je npr. poslovna matematika, statistika ipd. ki jih omenjeni študijskimi programi, iz katerih je črpal predlagani, vsebujejo. Ker se ne preverja znanje srednješolske matematike ob vpisu, je iluzorno pričakovati, da bodo vsi študentje imeli enaka izhodišča in pridobili ustrezne kompetence s področij računovodskih, finančnih, tržnih analiz itn.

Po pritožbi vlagatelja zoper odločbo je dal svet agencije vlagatelju možnost, da se izjavi o navedbah v končnem poročilu. Skupina strokovnjakov je v maju 2019 še enkrat preučila nove materiale in vsebino vlagateljevih pripomb na končno poročilo in na podlagi teh ponovno pripravila končno evalvacijsko poročilo. Predlagan posodobljen predmetnik je po mnenju skupine dopolnjen s predmeti in vsebinami, ki omogočajo pridobivanje temeljnih, zaokroženih znanj in kompetenc za pridobivanje predlaganega naziva.

b) povezanost (skladnost) ciljev, kompetenc oziroma učnih izidov, določenih v učnih načrtih, s cilji in kompetencami študijskega programa in z njegovo vsebino glede na vrsto in stopnjo študija:

Opisan je proces oblikovanja vsebine predmeta na primeru Veščin vodenja. Izhajali so iz predpostavke, da je čustvena inteligenca nujna za vodje in zaposlene, zato so med cilje in učne izide predmeta vključili čustvene in osebnostne spretnosti ter sposobnosti spreminjanja odnosa do sebe in drugih s pomočjo čustev. Vsebina predmeta je bila določena na tej osnovi, kakor tudi potrebne metode za doseganje predvidenih učnih izidov.

Literatura je večinoma aktualna, le pri nekaj predmetih je pretirano zastarela, saj je znanje na vseh področjih zadnjih 15-20 let nedvomno napredovalo. Pri večinih vodenja je vsa literatura, obvezna in dodatna izključno v angleščini, kar ni priporočljivo na tej stopnji študija. Enako pri predmetih Management inovacij, Management storitev. Zavod v odgovoru navaja, da ni primerne literature v slovenskem jeziku, kar seveda težko sprejmemo. Poleg tega naj bi njihovi študentje vsi znali angleško, ker so že zaposleni in delujejo v mednarodnem okolju. Vendar znanje angleščine ni kriterij vpisa na ta študijski program. V Merilih za akreditacijo NAKVISa je priporočilo, naj bo vsaj del obvezne literature v slovenskem jeziku. Če nosilcu obstoječa literatura ne odgovarja, lahko še vedno pripravi svojo skripto, ki jo lahko kasneje predela v monografijo. Zato to priporočilo puščamo tudi v končnem poročilu.

c) v program integrirane znanstvene, strokovne, raziskovalne oziroma umetniške vsebine:

Znanstvene in strokovne vsebine so integrirane v predmete oz. v študijski program. Predstavljeni projekti sodijo na področje poslovnih – družbenih ved, kamor sodi tudi študijski program in omogočajo aktivno sodelovanje študentov. Preko sodelovanja v navedenih projektih imajo študenti možnost razvijati kompetence kot so inovativnost, kreativnost, kritično mišljenje, usklajevanje z drugimi, presojanje - kar so vse veščine, ki jih v mnenjih podpre kot pomembne izpostavljajo tudi podjetja.

č) vrstni red predmetov oziroma razporejenost predmetov po semestrih in letnikih (horizontalna in vertikalna povezanost) ter njihovo kreditno ovrednotenje:

Zahtevnost in obseg predmetov sta predvidoma skladna s številom kreditnih točk, je pa število predvidenih kreditnih točk po predmetih za visokošolski program nenavadno visoko, še zlasti glede na dejstvo, da so vsi predmeti enosemestrski. V prvi letnik so vključena (z izjemami) temeljna poslovna znanja, do bolj specifičnih znanj različnih področij managementa v drugem letniku študija. Študent v tretjem letniku poglobi pridobljeno znanje, ga sintetizira, omogočen pa mu je tudi preizkus pridobljenega znanja v praksi. Študent tako svoje teoretično znanje dopolni z dodatnimi praktičnimi znanji v realnem okolju v okviru praktičnega izobraževanja pri delodajalcih, svoje izobraževanje pa zaključi z diplomskim delom, kjer obravnava poslovni problem.

V gradivih ni bilo matrike učnih izidov predmetov glede na cilje študijskega programa – dodan je le besedilni opis usklajevanja. Tudi v odgovoru zavoda tega orodja, ki so ga strokovnjaki predlagali v pomoč pri preverjanju kompetenc diplomantov, niso uspeli ustrezno aplicirati. Obstajala je tudi terminološka neuskklajenost že na nivoju naslovov predmetov: menedžment – management; po prejeti pripombi so terminologijo uskladili.

Skupina strokovnjakov je ugotovila, da se iz vsebin predmetov vidi, da te znotraj študijskega programa medsebojno niso bile povsem usklajene, saj so se iste teme pojavljale pri različnih predmetih. Težava je bila v tem, da na zavodu niso naredili matrike, kjer bi medsebojno povezali učne izide z metodami poučevanja, zato so imeli ta prekrivanja. Tako so bile npr. vsebine kakovost storitev, storitveni procesi, soočenje oz. izkušnja s storitvijo pri predmetu Management storitev in tudi pri Trženju storitev. V odgovoru na poročilo je zavod potrdil to in nekatera druga ugotovljena prekrivanja, jih odpravil in s predmetnika umaknil predmet Trženje storitev.

Glede na relativno visoko število kreditnih točk po predmetih (7 do 8 ECTS) za visokošolski strokovni študij (običajno je 5 do 6 ECTS), skupina ugotavlja, da bi bilo morda smiselno povečati nabor temeljnih predmetov in dopolniti predlagani študijski program z manjkajočimi vsebinami. Navedeno velja zlasti za izbirne predmete, saj le-ti običajno zahtevajo manj časovnega vložka študentov in bi jim zato veljalo znižati število kreditnih točk ter 'višek točk' prenesti k temeljnim in zahtevnejšim predmetom, katerim bi bilo smiselno hkrati povečati obseg ur.

Ugotovljene neskladnosti se nanašajo na 1. in 2. standard 17. člena ter 4. in 5. standard 18. člena Meril za akreditacijo in evalvacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov.

V pritožbi vlagatelja z dne 19. 4. 2019 beremo, da je skupina strokovnjakov šele v končnem poročilu navedla, kateri konkretni predmeti naj bi v programu manjkali. Skupina strokovnjakov je navedla le primere vsebin, ki po njenem mnenju manjkajo, da bi lahko študentje predlaganega programa pridobili ustrezne kompetence, ki jih prinaša naziv, podeljen po zaključenem študiju. Skupina strokovnjakov je mnenja, da ni njena naloga popravljanje predmetnika in vsebin programa, zato je podala priporočilo in predlagala, da se pri tem preveri skladnost predlaganih ciljev programa s pričakovanimi kompetencami diplomanta. To se najlažje vidi z zapisom v obliki matrike, se pa da narediti tudi drugače. Bistveno je, da v odgovoru na poročilo predlagatelj ni izkazal pričakovanih popravkov, saj je bil predlagani program še naprej neuskklajen in pomanjkljiv. Glede primerjav vsebin programa z nekaterimi drugimi, menimo da je to popolnoma irelevantna pripomba; če se že delajo primerjave vsebin, naj se opravljajo v z vodilnimi domačimi ali tujimi institucijami. Nasploh pa so pomembne pridobljene kompetence bodočih diplomantov programa, za katere je skupina strokovnjakov prepričana, da bodo z novo predlaganim, popravljenim programom, bistveno bolj ustrezale končnemu nazivu diplomanta.

Prednosti

- Večina predavateljev prihaja iz realnega sektorja, s poslovnimi izkušnjami in referencami, ki jih lahko prenašajo v študijsko okolje.
- Zavod se prijavlja na razpise v okviru Sklada za razvoj kadrov in študentom je tudi na tem področju omogočeno sodelovanje v projektih.

Priložnosti za izboljšanje

- Uskladiti terminologijo znotraj študijskega programa: management / menedžment. So upoštevali.
- Poiskati oz. pripraviti študijsko literaturo v slovenskem jeziku, kjer ta manjka.
- Konstruktivno povezati učne izide in metode ocenjevanja. Delno so upoštevali.
- Uskladiti metode poučevanja s sestavnimi deli končne ocene. Delno so upoštevali.
- Opraviti navzkrižen pregled predmetov in medsebojno uskladiti učne izide in kompetence pri predmetih študijskega programa.

Večje pomanjkljivosti oziroma neskladnosti

- Ugotovljeno je bilo, da v predmetniku prvotno predlaganega študijskega programa manjkajo temeljni predmeti, ki predstavljajo predznanje za kasnejšo nadgradnjo specifičnih vsebin, ki naj bi jih manager obvladal. Predmetnik je bil naknadno ustrezno dopolnjen, neskladnost odpravljena.

2. standard: Študijski program se po imenu, namenu in vsebini primerno umešča v predvideno področje in disciplino.

Povezanost vsebin študijskega programa, njihovo razmerje do uporabnih oziroma temeljnih znanj s področja in discipline ter idejni izbor vsebin, jasno opredeljenih in smiselno povezanih z aktualnim stanjem in razvojnimi trendi v znanosti, stroki oziroma umetnosti:

Zasnova predlaganega študijskega programa Management vključuje nabor vsebin znotraj predmetov s področja povezanih ved. Študentje bodo med študijem osvojili managerske veščine, tehnike, metode in orodja za razumevanje teoretičnih konceptov in za uporabo pridobljenega znanja v praksi. Predlagano področje študijskega programa in disciplina sta ustrezni, saj se program vanju umešča tako z imenom, namenom in vsebino.

Uvrstitev po KLASIUS – SRV – ustrezno.

Po KLASIUS P-16 – ustrezno.

Po Frascati – ustrezno.

Po SOK, EOK in EOVK – ustrezno.

Koncept študijskega programa je zanimiv, program izkazuje upoštevanje potreb po kadrih z znanji s področja managementa, trženja, projektnega vodenja, upravljanja inovacij, poslovnih procesov, managementa kakovosti, poslovne inteligence, e-poslovanja in podjetništva ter omogoča diplomantom pridobiti kompetence za zaposlitev na določenih, ne pa vseh managerskih delovnih mestih. Predlagatelji namreč niso vključili nekaterih »običajnih« predmetov dodiplomskega študija, kot npr. Osnove ekonomije, Matematika, Statistika... Študent bo težko osvajal znanja iz poslovne analitike, če nima osnov. Bodoči managerji srednjega in višjega nivoja se učijo mednarodno poslovanje,

podjetništvo, nikjer pa ne dobijo osnov davčne (eventualno fiskalne) politike. V popravljenem programu je to vključeno.

V odgovoru zavod pojasnjuje, da so na Visoki šoli za poslovne vede prvi visokošolski študijski program prve stopnje akreditirali leta 2011. V tem programu so vsi predmeti kreditno ovrednoteni s 7 oziroma 8 KT. Z izvajanjem nimajo težav, študenti so zadovoljni, prav tako pa tudi delodajalci, ki diplomante zaposlujejo. Nikjer niso opazili, da bi bila zahteva, niti ni nihče zahteval, da so predmeti v prvo stopenjskem študiju manj kreditno ovrednoteni. Ne glede na število predmetov, mora študent opraviti 60 kreditov na leto. [...] Prav tako so v slovenskem izobraževalnem prostoru prvostopenjski programi, ki imajo tudi predmete s po 9 KT. Menijo da razdrobitev vsebin pripravljenega programa in s tem zmanjšanje kreditnih točk po predmetih, ne bi povzročila vsebinske niti izvedbene kakovosti študijskega programa.

Skupina strokovnjakov tega tudi ni zahtevala, zato tudi ni ocenila takšnega programa kot neskladnost, temveč podala predloge kot priložnost za izboljšanje, predvsem kot razlog, da bi lahko ocenila *Povezanost vsebin študijskega programa, njihovo razmerje do uporabnih oziroma temeljnih znanj s področja in discipline ter idejni izbor vsebin, jasno opredeljenih in smiselno povezanih z aktualnim stanjem in razvojnimi trendi v znanosti, stroki*. Pripombe skupine so se torej nanašale na lažje ocenjevanje tega standarda. Nismo priporočali razdrobitve predmetov, temveč da bi na osnovi priporočil iz standarda 1 ugotovili, kje bi lahko imeli predmeti, glede na metode poučevanja, manjše število ECTS. Tako bi odprli pot za uvedbo določenih temeljnih predmetov tega področja ali večjega števila izbirnih predmetov.

Prednosti

- Program poudarja tudi vsebine z »mehkimi« veščinami, ki jih manager potrebuje za uspešno delovanje.

Priložnosti za izboljšanje

- Dopolniti predmetnik študijskega programa z osnovnimi predmeti, ki predstavljajo predznanje za kasnejšo nadgradnjo specifičnih vsebin, ki naj bi jih manager obvladal. Gre za neskladnost s 1. standardom 17. člena meril, saj študenti brez ustreznih temeljnih predmetov ne morejo pridobiti celovitega znanja, kot je to izrecno zahtevano v predmetnem standardu. Predmetnik je bil naknadno ustrezno dopolnjen, neskladnost odpravljena.

Večje pomanjkljivosti oziroma neskladnosti

- Večjih pomanjkljivosti oziroma neskladnosti nismo ugotovili.

3. standard: Študijski program je povezan z okoljem, v katerem visokošolski zavod deluje.

a) analize oziroma raziskave potreb zaposlovalnega okolja, trga dela in zaposljivosti diplomantov ali potreb po znanju in ciljev družbe:

Priložena sta vodič za fokusne skupine ter globinske intervjuje, vendar zgolj na podlagi predloženih vprašalnikov ni mogoče nedvoumno ugotoviti, ali gre dejansko za metodološko utemeljeno analizo. Za poslovno fakulteto, ki izobražuje bodoče managerje, je navedeno nekoliko nenavadno, saj se ravno od tovrstnega kadra pričakuje metodološki pristop ter visoka stopnja doslednosti. Naštete in kratko opisane so le kompetence in zahtevana znanja na področju managementa. V zavodu so zapisali, da so pri oblikovanju programa izhajali iz primerljivih akreditiranih tujih študijskih programov, vendar iz vloge ne izvemo katerih. V odgovoru na poročilo so sicer našli štiri zavode, ki pa ne izvajajo programa, skladnega s predlaganim.

Iz gradiv izhaja, da ima zavod sklenjene dogovore o znanstvenem, strokovnem in raziskovalnem sodelovanju s petimi naštetimi organizacijami, kakor tudi bilateralni sporazum s tujo partnersko šolo.

V gradivih je priloženih tudi 21 mnenj organizacij z različnih področij delovanja, ki so si različna le v glavi z imenom organizacije in podpisu. Vsa po vrsti dobesedno ugotavljajo, da »študijski program ni le koristen, temveč bo po našem mnenju diplomantom omogočal tudi visoko zaposljivost«. Glede na enoličnost vsebine mnenj se poraja dvom, da so organizacije dejansko preučile potencialen doprinos študijskega programa v presoji. Z organizacijami so sklenjeni dogovori, s katerimi organizacije izražajo nameru, da bodo v opredeljenem obsegu omogočale praktično usposabljanje študentov.

Podatki o načrtovanem številu vpisnih mest (60) in vrsti študija (izredni študij), kot tudi informacija, da se študij ne bo izvajal na daljavo, se nahajajo le v Obrazcu za akreditacijo študijskega programa.

b) razmere za praktično izobraževanje študentov:

Zavod je predložil dogovore o praktičnem izobraževanju študentov v enajstih različnih organizacijah, z nekaterimi že imajo pozitivne izkušnje. Število zagotovljenih (objavljenih) mest (45 – od tega 7 na VŠPV in 10 na Thyssen Krup dvigala) za praktično usposabljanje sicer ne ustreza številu razpisanih študijskih mest na programu (60), vendar so študentje po informacijah zavoda v veliki večini že zaposleni. Primernosti dogovorjenih mest za izvedbo praktičnega usposabljanja študentov v organizacijah za disciplinsko področje študijskega programa skupina strokovnjakov ni mogla preveriti.

Predstavljeni so nosilci izobraževanja ter naloge vseh udeležencev. Med trajanjem praktičnega usposabljanja je predvideno sodelovanje z delovnim mentorjem, pedagoški mentor bo izvedel obisk študenta med izvajanjem praktičnega usposabljanja, še pred tem pa se bo sestal z delovnim mentorjem. Delovnim mentorjem bo poslan ustrezno pripravljen priročnik, ki je tudi del gradiv za akreditacijo. Zagotovljeno bo spremljanje zadovoljstva študentov in mentorjev. V navodilih za izvajanje praktičnega usposabljanja so predstavljeni cilji izobraževanja, vloge in obveznosti posameznih udeležencev in organizacij, kakor tudi način ocenjevanja. V priročniku je razložen tudi namen praktičnega izobraževanja, pojasnjen razvoj kompetenc, obseg in trajanje, pomen izobraževanja za obe organizaciji in študenta.

Zanimivo je, da je bilo v prijavi zapisano, da bo sodelovanje s podjetji realizirano tudi z obiskom strokovnjakov iz podjetij v okviru rednega študijskega procesa, v nobenem izmed učnih načrtov pa ta metoda poučevanja in učenja ni bila zapisana. Tudi obiski organizacij so bili zapisani le v dveh učnih načrtih, kar so po prejemu poročila korigirali.

Zavod v odgovoru dodatno pojasnjuje, da poteka sodelovanje z organizacijami iz Slovenije preko podpisanih sporazumov o sodelovanju (npr. GS1 Slovenija) v obliki gostujočih predavanj, razpisanih tem za seminarske, projektne in diplomske naloge z nudenjem mentoriranja [...] tudi preko njihovih predavateljev, ki so redno zaposleni v slovenskem gospodarstvu oziroma imajo veliko stika z gospodarstvom in strokovnjaki iz različnih gospodarskih panog, ki se z veseljem odzovejo na povabilo in svoje bogate izkušnje delijo z našimi študenti. Poleg tega organizirajo srečanja (dodatne delavnice iz tematik, ki jih študijski programi ne pokrivajo, so pa izjemnega pomena za osebno in profesionalno rast posameznika). Delavnice izvajajo ugledni strokovnjaki, za študente so brezplačne.

Prednosti

- Zavod ima sklenjene dogovore z organizacijami iz gospodarstva in negospodarstva, kar študentom omogoča pridobivanje praktičnih izkušenj ter preverjanje pridobljenega znanja.
- Pretežni del vpisanih študentov je že zaposlenih, pridobljene imajo že določene praktične izkušnje, zato so predavatelji iz realnega sektorja še toliko bolj dobrodošli, saj lahko svetujejo študentom glede konkretnih problemov, ki jih ti srečujejo pri svojem delu.

Priložnosti za izboljšanje

- Primerno dopolniti analizo potreb zaposlovalnega okolja. So upoštevali.
- Uskladiti trditve iz obrazca o akreditaciji o sodelovanju z gospodarstvom z metodami poučevanja. So upoštevali.
- V študijskih načrtih predvideti obiske strokovnjakov iz podjetij in študijske ekscurzije ter morebitne druge oblike praktičnega izobraževanja. So upoštevali.

Večje pomanjkljivosti oziroma neskladnosti

- Večje pomanjkljivosti oz. neskladnosti niso bile ugotovljene.

ZASNOVA IZVAJANJA ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA

4. standard: Zasnova izvajanja študijskega programa ustreza njegovi vsebini, sestavi, vrsti, stopnji in namenu (ciljem), tako da so kakovostno prilagojene in zagotovljene študijske vsebine, izvedbene prakse in viri (kadrovski in materialni).

a) predvideni načini, oblike in potek poučevanja:

Izvajanje predlaganega študijskega programa je podrobno opisano. Izredni študij se bo izvajal v popoldanskem času v sklopu 4 pedagoških ur. Izvedba bo potekala modularno, kar pomeni, da bo na urniku le en predmet hkrati, ki mu bo sledil izpit in nadaljevanje naslednjega predmeta. Predvidene so tudi aдекватne metode poučevanja. Študij bo potekal z elektronsko podporo, ki jo omogoča lasten spletni portal eCampus, predvidena je praktična in problemska usmerjenost študija.

b) ustreznost kadrov v skladu s 13. členom meril ter:

- **področna primernost izvolitev v naziv visokošolskih učiteljev in sodelavcev;**
- **izpolnjevanje pogojev za mentorstvo doktorskim študentom in ustreznost mentorjev:**

Na šoli sta poleg dekanje redno zaposleni še dve predavateljici, od katerih ena za polovični delovni čas in ena za 20 %. Vsi ostali predavatelji so pogodbeni sodelavci. Število visokošolskih učiteljev, zaposlenih za poln delovni čas oziroma temu ustrezen obseg zaposlitev za krajši delovni čas od polnega (FTE), na študijski program je 3. Iz predložene dokumentacije ni razvidno, kolikšna je obremenjenost visokošolskih učiteljev z znanstveno-raziskovalnim ter strokovnim delom.

V vlogi je predvidenih 21 nosilcev predmetov, od česar jih je pet v nazivu predavatelja, pet višjih predavateljev, devet docentov in dva izredna profesorja. Habilitacija in usposobljenost večine izvajalcev predlaganega študijskega programa sta ustrezni in skladni z vsebinami, za katere so predlagani kot nosilci. V gradivih so priložene kopije veljavnih odločb o izvolitve v ustrezne nazive ter druga dokazila. V študijskem programu niso predvideni asistenti. V predlogu je navedeno, da šola razpolaga tudi z lastno knjižnico.

Dokazil o znanstvenem, strokovnem ali raziskovalnem delu izvajalcev pedagoškega procesa niso priložili, so pa navedli spletne povezave do bibliografskih navedb. Iz njih izhaja, da sodelavci pretežno delujejo na področjih, za katera so predlagani kot izvajalci ali nosilci predmetov študijskega programa. Priložene so tudi izjave o sodelovanju (25) nosilcev in izvajalcev ter soglasje za dopolnilno delo enega predavatelja.

V vlogi zavoda je predvidena nosilka predmeta Uvod v poslovne finance izvoljena v naziv visokošolskih učiteljev in sodelavcev na področju managementa, nosilec predmeta Strateški management je izvoljen na področju poslovnih ved in ekonomike, nosilec Projektnega vodenja na področju poslovnih ved, nosilka Poslovne ekonomije pa na področju managementa. Prvi trije imajo sicer strokovne reference s področij vsebin predmetov, vendar glede na 13. člen meril vsi štirje nosilci ne ustrezajo glede na področno primernost izvolitev v naziv.

V odgovoru zavod pojasnjuje izbiro nosilcev z njihovimi referencami, strokovnimi, predavateljskimi izkušnjami, vendar to ne spremeni dejstva, da ne izpolnjujejo pogoja ustreznega imenovanja v naziv s področja, na katerem naj bi predavali. Zavod je predlagal zamenjavo mag. Vojska (ki naj bi bil po novem gostujoči

predavatelj) pri predmetu Strateški management z dr. Maherjevo, ki pa je izvoljena za področje Poslovne vede in tako ne ustreza 13. členu Meril - neskladnost ostaja. Dr. Horjakovo, nosilko predmeta Poslovna ekonomija, zamenjajo z dr. Nekrepovo, ki ima ustrezno habilitacijo. Mag. Mađarac, ki ima habilitacijo s področja Poslovne vede, ostaja kot nosilec predmeta Projektno vodenje. Vsebina predmeta običajno spada pod področje managementa. Dr. Robnikova, ki je bila predvidena za nosilko predmeta Temelji poslovnih financ, ima habilitacijo s področja managementa, kar ne ustreza dikciji 13. člena. Zavod sicer obširno utemeljuje z njenimi referencami in izkušnjami, v katere ne dvomimo, zato predlagamo naj jo zavod habilitira na ustrezno področje. V popravljenem učnem načrtu je sicer imenovana za gostujočo predavateljico, kot nosilec pa dr. Mayr, ki je imenovan na ustrezno področje – Finance.

Reference doc. dr. Marjete Horjak ne izkazujejo neposredne povezanosti njenega raziskovalnega dela z vsebino predmeta Poslovna ekonomija, saj se raziskovalno delo nanaša predvsem na področje elektronskega poslovanja, elektronske hrambe ter arhiviranja.

Doc. dr. Marko Novak je naveden kot nosilec predmeta Poslovno pravo, medtem ko je habilitiran za področje Filozofija prava in Teorija prava. Iz referenc, navedenih v učnem načrtu, je razvidna raziskovalna dejavnost tudi na področju poslovnega prava.

V pritožbi vlagatelja beremo, da imata nosilca katerima je očitana neustrezna habilitacija, ustrezno izvolitev. Skupina strokovnjakov je pregledala habilitacijska pravila univerz v Sloveniji ter samostojnih zavodov, ki so akreditirani za sorodna izobraževalna področja. Na pretežni večini visokošolskih zavodov habilitacijskega področja Poslovne vede ni zasledila, saj je to področje razdeljeno podrobneje, npr. Računovodstvo, Finance... Le na dveh manjših visokošolskih zavodih, ki imata opredeljeno habilitacijsko področje Poslovne vede, je posebej opredeljeno tudi habilitacijsko področje Management, kar potrjuje mnenje skupine strokovnjakov, da obeh področij ne gre enačiti. Predlagana nosilca predmetov Strateški management in Projektni management v SICRIS-u tudi ne izkazujejata znanstvenih objav z omenjenih področij.

Vlagatelj nadalje navaja, da je v drugih dveh podiplomskih programih svet agencije potrdil ustreznost habilitacijskih področij istih nosilcev predmetov za izvajanje podobnih predmetov. Skupina strokovnjakov svetuje vlagatelju, naj izvede ustrezne korektivne postopke in odpravi spregledane neskladnosti tudi pri omenjenih dveh programih.

c) materialne razmere, povezane z izvajanjem študijskega programa, v skladu s 15. členom meril:

V gradivih je priložena kopija pogodbe, sklenjene za nedoločen čas, o oddaji in najemu prostorov, iz katere se da razbrati, da lahko zavod razpolaga s petimi predavalnicami, tremi računalniškimi učilnicami ter pisarniškimi prostori za dekanat, referat, administrativno osebje in kabineti za redno zaposlene. V prostorih je zagotovljena potrebna oprema za izvajanje pedagoškega in administrativnega dela (mize, sedeži, table, projektorji, brezžični internet in

telefonski priključki). S pripadajočimi skupnimi prostori (avla, sanitarije) obsega razpoložljiva površina 706 m².

Zavod torej zagotavlja ustrezne materialne razmere za nemoteno in kakovostno izvedbo študijskega programa. Šola ima lastno knjižnico z naborom ustrezne literature, hkrati pa ima sklenjeno pogodbo z NUK, ki je priložena v gradivih. Bodočim študentom predmetnih študijskih programov v knjižnici trenutno še ni dostopna vsa predvidena obvezna in priporočena študijska literatura (npr. Creative Approaches to Problem Solving za predmet Management inovacij, A Step-by-Step Guide to Embedding Effective Knowledge Management in your Organization pri predmetu Management znanja, Opomniki za poslovna sporočila pri predmetu Poslovno komuniciranje), vendar je zavod v odgovoru zagotovil, da bo vso obvezno literaturo nabavil ob uveljavitvi novega študijskega programa. Priložena je pogodba o zaposlitvi knjižničarke.

Prednosti

- Program bo izvajan izključno kot izredni študij, zato omogoča nadaljevanje izobraževanja že zaposlenim kandidatom.
- Program izvajajo visokošolski učitelji s praktičnimi izkušnjami.

Priložnosti za izboljšanje

- Nakup študijske literature, ki je kot obvezna oz. priporočena predvidena v učnih načrtih. Pojasnjeno.
- Poenotiti izračun delovne in pedagoške obveznosti in preveriti skladnost z veljavno zakonodajo. Upoštevano.

Večje pomanjkljivosti oziroma neskladnosti

- Neujemanje izvolitvenih področij pri predvidenih nosilcih predmetov.

5. standard: Pogoji za študij in obvezne sestavine študijskega programa so določeni, pregledni in razumljivi. Omogočajo uveljavljanje pravic in izpolnjevanje obveznosti vseh deležnikov v študijskem procesu.

a) pogoji za vpis v študijski program in napredovanje študentov:

Pogoji za vpis študentov so opisani v obrazcu za akreditacijo predlaganega študijskega programa in so ustrezni. V dodiplomski študijski program Management se lahko vpišejo posamezniki, ki izpolnjujejo enega od spodnjih pogojev: opravljena splošna matura, opravljena poklicna matura ali končan katerikoli 4-letni srednješolski program pred 01.06.1995. V primeru večjega števila kandidatov od razpisanih vpisnih mest bo sprejet sklep o omejitvi vpisa, tako da bodo kandidati izbrani glede na: splošni uspeh pri maturi, poklicni maturi oziroma zaključnem izpitu (60 % točk) ter splošni uspeh v 3. in 4. letniku (40 % točk) Študent, ki ni izpolnil pogojev za napredovanje, lahko ponavlja letnik in sicer v primeru, ko je zbral vsaj 30 ECTS z opravljenimi izpiti tistega letnika, ki ga želi ponavljati. Če študent iz upravičenih razlogov ni zbral 30 ECTS, mu lahko Komisija za študijske zadeve izjemoma odobri ponavljanje letnika. Zaradi neizpolnjevanja

obveznosti lahko študent samo enkrat ponavlja letnik v teku celotnega študija. Študent lahko opravlja izpite tudi kot občan. Pogoji za pogojno napredovanje niso natančno opredeljeni, pač pa na podlagi presoje individualne vloge odloča Komisija, ki prošnje študentov presoja glede na utemeljenost razlogov v konkretnem primeru.

b) merila za priznavanje znanja in spretnosti, pridobljenih pred vpisom v študijski program:

Merila so opisana v obrazcu za akreditacijo študijskega programa in so ustrezna. Ta vprašanja bi bila lahko podrobneje definirana v pravilniku, dokumenti pa priloženi ali bi se predlagatelj vsaj skliceval na njih. VŠPV bo kandidatom priznala formalno in neformalno pridobljena znanja, usposobljenost ali zmožnosti, ki po vsebini in zahtevnosti v celoti ali deloma ustrezajo splošnim in/ali predmetnim specifičnim kompetencam, določenim s študijskim programom in sicer kot opravljeno študijsko obveznost, ovrednoteno po ECTS, po postopkih predvidenih v Pravilniku o priznavanju znanj in spretnosti in v skladu z Merili za kreditno vrednotenje študijskih programov. Pri priznavanju ali nepriznavanju je osnovno merilo primerljivost drugje pridobljenega znanja z učnimi enotami, spretnostmi in usposobljenostjo na visokošolskem strokovnem programu Management, na katerega se bo kandidat vpisal.

c) načini ocenjevanja:

Načini preverjanja in ocenjevanja znanja so opredeljeni z učnimi načrti predmetov. V vlogi in odgovoru zavoda ni pojasnjeno ali so in kako študenti ocenjeni za svoj doprinos na področju raziskovalnega in strokovnega dela, če se ta ustvari izven obveznega študijskega programa.

Iz učnih načrtov se ne da zaključiti kako se ocenjujejo vse obvezne aktivnosti študentov: npr. če je v učnem načrtu zapisano *vaje z aktivno udeležbo študentov*, kako bo to ocenjevano. Lahko bi npr. zapisali: za pozitivno oceno vaj mora študent aktivno prisostvovati pri vajah v obsegu 80%, kar se šteje kot pogoj za pristop h končnemu pisnemu izpitu – 10% končne ocene.

č) pogoji za dokončanje študija:

Formalni pogoji za dokončanje študija so ustrezno opredeljeni. Pogoji za dokončanje študija so uspešno opravljene obveznosti, predpisane s študijskim programom. Program nudi izbirnost pri zaključku študija. Študent lahko program zaključi z diplomom (7 ECTS) ali z uspešno opravljenim dodatnim izbirnim predmetom (7 ECTS).

d) pogoji za dokončanje posameznih delov programa, če jih ta vsebuje:

Predlagani študijski program ne vsebuje posameznih delov.

e) strokovni oziroma znanstveni naslov:

Strokovni naslov je usklajen v skladu z Zakonom o strokovnih in znanstvenih naslovih. Pogoji za pridobitev naslova diplomant managementa (VS) / diplomantka managementa (VS), so vse v študijskem programu uspešno opravljene obveznosti – doseženih 180 kreditnih točk študijskega programa. Naslov je v celoti skladen s stopnjo kot tudi z vsebino študijskega programa.

f) pogoji za prehode med študijskimi programi:

Pogoji za prehode so vpisani v obrazcu za akreditacijo študijskega programa. V program »Management« bo možen prehod študentov skladno z veljavnimi »Merili za prehode med študijskimi programi« (Merila), ki jih je sprejel svet NAKVIS in Statutom VŠPV. Po teh merilih bodo v ta program imeli možnost prehajanja študenti višješolskih, visokošolskih in univerzitetnih študijskih programov. V program lahko prehajajo študenti tistih študijskih programov, ki izpolnjujejo pogoje po 6. členu Meril.

Diplomanti višješolskih programov (sprejetih pred letom 1994) se v program "Management" vpišejo v tretji letnik. Opravijo štiri izpite iz obveznih predmetov 1. in 2. letnika v obsegu 24 ECTS ter druge obveznosti v obsegu do 8 ECTS kot jih določi Komisija za študijske zadeve, ob upoštevanju pridobivanja kompetenc programa in glede na predhodno pridobljena znanja ter delovno prakso. Diplomanti programov višjih strokovnih šol, ustanovljenih po 1994 se v program "Management" vpišejo v drugi letnik. Glede na študijsko področje s katerega študent prehaja, se študentu določijo študijske obveznosti, s katerimi študent pridobi kompetence, ki jih zagotavljajo obvezni predmeti I. letnika programa »Management«.

Prednosti

- Pomembnejših prednosti nismo zaznali.

Priložnosti za izboljšanje

- Natančneje opredeliti načine preverjanja posameznih oblik končne ocene pri predmetih.
- Načini ocenjevanja v pretežni meri temeljijo na opravljenem končnem pisnem/ustnem izpitu, ponekod se zahteva še seminarska naloga. Vključiti več oblik sprotnega preverjanja znanja, ki bi bilo del končne ocene pri predmetih. Upoštevano.
- Ni priložene dokumentacije z VŠPV ali sklicevanja nanjo (pravilnikov, odločb, idr.), ki bi določala pogoje za prehode med študijskimi programi, saj člani v statutu, ki to obravnavajo niso dovolj. Priloženo ob odgovoru zavoda.

Večje pomanjkljivosti oziroma neskladnosti

- Večje pomanjkljivosti oz. neskladnosti niso bile ugotovljene.

POVZETEK

Visoka šola za poslovne študije predlaga NAKVIS-u vlogo za akreditacijo visokošolskega študijskega programa Management, ki ga namerava izvajati le kot izredni študij s predvidenim vpisom 60 razpisnih mest. Zavod razpolaga s primernimi materialnimi pogoji za izvajanje predlaganega programa, z vključevanjem redno zaposlenih kandidatov pa povečuje možnost razvoja aplikativnih znanj in dviguje možnosti za prenos teh znanj v prakso. Skupina strokovnjakov je podala tudi nekaj dobronamernih priložnosti za izboljšanje, ki bi jih lahko zavod implementiral brez večjih posegov. Posodobi naj se obvezna literatura pri nekaterih predmetih, ravno tako pa je priporočljiva zagotovitev večjega deleža literature v slovenskem jeziku. Predmetnik je bil naknadno uravnotežen z dodajanjem nekaterih temeljnih vsebin, ki so potrebne za pričakovane kompetence in uspešno delo managerja. Uskladiti je potrebno izvolitvena področja predvidenih nosilcev predmetov z vsebinami predmetov.

SUMMARY

The Visoka šola za poslovne vede proposes to NAKVIS the application for accreditation of the higher education study program Management, which it intends to pursue only as part-time study with the envisaged enrollment of 60 tenders. The Institution has adequate material conditions for the implementation of the proposed program, and it increases the opportunities of regularly employed candidates to develop their applicative skills and raises the possibilities for transferring these skills into practice. A group of experts also provided some benevolent suggestions for improvements that the institution could implement without major interventions. Compulsory literature for certain courses should be updated; it is also recommended to ensure a greater share of literature in the Slovene language. Study programme has been additionally balanced with the addition of some basic content that were necessary for the expected competencies and successful work of the manager. It is necessary to align the habilitation areas of the foreseen course holders with course content.

Prednosti, priložnosti za izboljšanje in večje pomanjkljivosti oziroma neskladnosti

Prednosti

- Večina predavateljev prihaja iz realnega sektorja, s poslovnimi izkušnjami in referencami, ki jih lahko prenašajo v študijsko okolje.
- Zavod se prijavlja na razpise v okviru Sklada za razvoj kadrov in študentom je tudi na tem področju omogočeno sodelovanje v projektih.
- Program poudarja tudi vsebine z »mehkimi« veščinami, ki jih manager potrebuje za uspešno delovanje.
- Zavod ima sklenjene dogovore z organizacijami iz gospodarstva in negospodarstva, kar študentom omogoča pridobivanje praktičnih izkušenj ter preverjanje pridobljenega znanja.
- Pretežni del vpisanih študentov je že zaposlenih, pridobljene imajo že določene praktične izkušnje, zato so predavatelji iz realnega sektorja še toliko bolj dobrodošli, saj lahko svetujejo študentom glede konkretnih problemov, ki jih ti srečujejo pri svojem delu.
- Program bo izvajan izključno kot izredni študij, zato omogoča nadaljevanje izobraževanja že zaposlenim kandidatom.

Priložnosti za izboljšanje

- Posodobiti študijsko literaturo pri nekaterih predmetih ter poiskati oz. pripraviti študijsko literaturo v slovenskem jeziku, kjer ta manjka.
- Ponovno razmisliti o sestavi predmetnika, kreditnem ovrednotenju in izboru vsebin.
- Poiskati oz. pripraviti študijsko literaturo v slovenskem jeziku, kjer ta manjka.
- Opravi navzkrižen pregled predmetov in medsebojno uskladiti učne izide in kompetence pri predmetih študijskega programa.
- Natančneje opredeliti načine preverjanja posameznih oblik končne ocene pri predmetih.

Večje pomanjkljivosti oziroma neskladnosti

- Ugotovljeno je bilo, da v predmetnik prvotno predlaganega študijskega programa manjkajo temeljni predmeti, ki predstavljajo predznanje za kasnejšo nadgradnjo specifičnih vsebin, ki naj bi jih manager obvladal. Predmetnik je bil naknadno ustrezno dopolnjen, neskladnost odpravljena.
- Neujemanje izvolitvenih področij pri predvidenih nosilcih predmetov.

Priloge:

- soglasje članov skupine strokovnjakov k poročilu